

Hermanni Puro laski pellonreunaa myötäillen järveen. Näin keväällä vettä oli vielä melkoisen runsaasti, ja virtaava vesi tuntui houkuttelevan kovasti kutusärkeä. Aurinko paistoi lämpimästi, ja poika istui matalan kivenlohkareen päällä vahtien tarkoin virrassa liikkuvaa ongenkohoaa. Toistakymmentä lihavaa kutusärkeä pärskytteli vettä sangossa kiven kupeella. Silloin tällöin virrassa lilluva koho pysähtyi ja painui uppeluksiin pinnan alle. Särki oli syönnillään, ja kalamiehen päivä oikein mukavalla mallilla. Pellon takana matalassa näreikössä harakka puuhaili pesintätouhuissaan yrittellen pysytellä mahdollisimman huomaamattomana, mutta pikkupojan silmiltähän ei mikään pysy pitkään salassa. Niinpä harakan keikkuminen kuusen oksistossa tuli myös merkille pantua. -Oiskohan tuolla pesä? Asiahan oli siinä määrin kiinnostava, että se vaati pian tarkempia tutkimuksia. Onkivapa ja särjet saivat nyt jäädä kiinnostavamman kohteen vuoksi. Toden totta, pesähän sieltä kuusten kätköistä löytyi. Kuuseen oli helppo kiivetä, ja pesätarkastus paljasti komeat harakanpojat. Höyhenpuku oli jo varsin pitkälle kehittynyt, vaikkakin siipi- ja pyrstösulkien tyveä vielä peitti sinertävä sulkatuppi. Kaiketi tiedossa oli, ettei luonnonvaraista elaintä saa ottaa lemmikiksi, mutta houkutus omasta lemmikkiharakasta kävi liian suureksi. Yksi harakanpojista joutui pojan paidan sisään, ja sitä kautta Sepänmäen vanhaan hevostalliin. Pitihän kunnon lemmikillä nimi olla ja Hermannin tuntui oikein sopivalta, joten Hermannin harakasta tuli. Tunnollisesti poika lemmikkiään hoivasi. Ongitteli salakoita ja särkiä harakan ravinnoksi. Aika kului. Sulat saivat oikean muotonsa ja kokonsa. Lemmikkiharakka oppi lentämään ja kulkemaan pojan mukana onkireissuilla, ja joka paikassa. Alkuun harakka nukkui yönsä vanhassa hevostallissa, mutta kesän edetessä yhä useammin Sepänmäen tilan vanhan aitan katto-orrella. Samassa aitassa, missä poika itsekkin nukkui. Poika kieputti pakettinarua polkupyöränsä ohjaustangolle. Siinä sitten istua kökötti lemmikkiharakka Hermannin pojan pyöräillessä kylällä. Vaikka harakka oli jo täysin lentotaitoinen, ei se juurikaan lentänyt niin kauas, ettei olisi ollut näköyhteyden päässä kaveristaan. Yhdessä nuo kumppanit aikaa viettivätkin. Yhteiset kalareissut kuuluivat ohjelmaan lähes päivittäin, ja silloin harakka sai tuoretta kalaa napansa täydeltä. Pian tuo lintu alkoi keksiä kaikenlaista jäynää. Jos kalaa ei heti alkanut kuulua, niin Hermannin saattoi tyhjentää matopurkin nokkaansa alta aikayksikön. ----- Harakoiden tapaan myöskin Hermannin oli viehtynyt kaikenlaiseen kiiltävään ja peili tuntui tuntui kiinnostavan sitä erityisesti. Kyltymättömällä mielenkiinnolla se tarkkaili kuvajaistaan kirkkaalta pinnalta. Istua kökötti nokka kiinni lasissa, päästellen kurkustaan pientä kähisevää rupatteluaääntään. Pieniä kiiltäviä esineitä alkoi kadota, ja Hermannin sai osakseen epäilyjä asian tiimoilta, joten sitä alettiin pitää silmällä. Harakka oppikin varsin taitavaksi vohkimaan esineitä. Se tuntui suorastaan muuttuvan näkymättömäksi, kun sen täytyi saada jokin lusikka, tai vastaava omakseen. Lintu jaksoi odottaa sopivaa tilaisuutta ja kun se koitti saattoi pihalle katetusta kahvipöydästä kadota kenenkään huomaamatta pikkulusikka, tai jotain muuta kiiltävää. Iso-Mäkelän isännän uudet silmälasitkin katosivat. Ainut hyväksyttävä selitys liittyi Hermannin. Isäntä oli pihakeinussa istuessaan lueskellut päivän sanomalehteä, kun aurinko niin lämpimästi paistoi, niin pieneksi hetkeksi oli isäntä oikaissut itseään lepoasentoon sulkien silmänsä. Silmälasit hän oli laittanut lehden päälle keinun vastakkaiselle istuinpenkille. Kun Mäkelä avasi silmänsä aikoen jatkaa lehden lukemista, ei silmälasia löytynyt mistään. Niitä sitten haettiin "kissojen ja koirien" kanssa, mutta turhaan. Olisi kai pitänyt hakea myös harakoiden kanssa. Eihän siinä muu auttanut, kuin isäntää käyttämään taksilla Nurmeksessa optikolla, ja uudet lasit. Tietenkin Hermannille luettiin jo madonlukuja. Poika oli allapäin, näinköhän harakan päivät nyt päättyisivät. Onneksi niin ei kuitenkaan käynyt. Vahinkohan oli jo tapahtunut, eikä harakan tappaminen mitään muuttaisi, eikä kukaanhan ei täysin varmasti voinut sanoa, oliko Hermannin

sittenkään tapaukseen syypää. Uusia kujeita ja kolttosia,...niitähän Hermannilla tuntui riittävän. Aina, kuin kiireiltään ehti, oli Hermannin päättänyt kiusata talon kissaa ja kukkoa. Kissan kuljeskellessa omia touhujaan, saattoi Hermannin istuskella TV-antennin päällä ja pudottautua sieltä siivet supussa kissan yläpuolelle, jossa karneasti räkäisten levitti siipensä. Lentää lehautti sitten tähystyspaikalleen antennin päälle, nauraa rätkättäen pirullisen riettaasti. Kissa vain ei koskaan tottunut näihin yllätyshyökkäyksiin, vaan pomppasi joka kerta korkealle ilmaan. Sännäten sitten minkä kypälistään pääsi lähimmän rakennuksen alle, mistä sitten katsella killisteli harakan suuntaan kiukkuisesti. Kukon pinnan Hermannin sai palamaan alta aikayksikön, vain kävelemällä pihamaalla lyhyttä matkaa edestakaisin. Lyhyt kävely, nopea äkkikäänös ja taas lyhyt kävely. Jostakin syystä tämä näytti ottavan erikoisen kovasti kukon hermoon, se säntäsi harakan kimppuun täysin raivon vallassa. No, Hermanninhan oli taktikoinutkin asian juuri näin, se hyppäsi aina viime tipassa siivilleen. Kukko säntäsi milloin ruusupuskaan, ruohonleikkuriin, tai johonkin muuhun mukavaan esteeseen. Hermannilla oli pelisilmää. Toisaalta, kyllähän kukon kaunan voi hyvin ymmärtää, sillä Hermannin oli oppinut löytämään kanojen piilopesät ja käytti tilaisuuden röyhkeästi hyödykseen. Pesän löydettyään se rikkoi munat ja ahmi sisältöä kupunsa täyteen. Lensi sitten nokka ja posket munankeltuaista valuen tähystyspaikalleen ja rätkäytti pirullisen riettaan naurunsa. Eihän siinä pitkään mennyt, kun Hermannille selvisi, että varsinainen herkkuaittahan olikin sisällä kanalassa. Kanoille oli tuohon aikaan rakennettu laudasta ja rimanpätkeistä kananportaista, jotka johtivat kanalan ikkuna-aukosta pihalle. Harakkahan oppi pian kanalasta kuuluvan voimakkaan kaakatuksen ja herkullisen muna-aterian välisen yhteyden. Talonväkihän ei tietenkään ollut mielissään Hermannin makutottumuksista, joten puheet harakan elinajan rajoittamisesta alkoivat käydä yhä vaateliaammiksi. Poika yritti tietenkin pitää kaverinsa puolia, luvaten vahtia harakan tarkemmin, mutta eihän Hermannin enää ollut vaihtavissa. ----- Kaiketi Hermannin päivät olisivat pian päättyneetkin, mutta sitten se sattui varastamaan kaveriltaan, elikkä pojalta. Poika oli saanut uuden uistimen, hopean ja kuparin värisen helmellisen Professorin. Pojan vieherasia oli ollut avoimena pihapöydällä, ja uutuuksiaan kiiteltävä uistin oli osunut harakan silmiin, eikä se voinut vastustaa kiusausta. Uistimen katoaminen suututti poikaa siinä määrin, että hän päätti selvittää, minne kaikki kiiltävä päätyi. Johonkinhan Hermannin tavarat kuljetti. Poika jätti ajoittain pieniä kiiltäviä esineitä sopivasti vaille valvontaa, tarkkaillen kuitenkin salaa harakan puuhia. Jostakin syystä nuo esineet eivät näyttäneet Hermannia kiinnostavan, Kunnes pojalta unohtui pieneksi hetkeksi linkkuveitsi terä avattuna rantalaiturille. Harakkaa ei näkynyt maillo halmeilla, mutta veitsi katosi oudosti. Poika nousi seisomaan laiturille ja katseli ympärilleen. Ja toden totta, siellähän Hermannin käveli pitkässä heinikossa kauemmas. Nokassa välkehti linkkuveitsen kirkas terä. Päästyään mielestään riittävän kauas, harakka hyppäsi siivilleen, ja lensi vanhan pajarakennuksen takana kasvavaan vanhaan vankkaoksaaseen kuuseen. Pian kuusesta kuului pirullisen rietas naurunrätkätys, ja Hermannin lensi tähystyspaikalleen TV-antennin päälle. Suuri ja tuuhea kuusi oli. Sen vankkoille oksille oli suorastaan helppoa kiivetä. Ja poika kiipesi. Ylhäällä kuusessa oli vanha risupesä. Ilmeisesti vanha variksen pesä, johon Hermannin oli perustanut itselleen varaston, johon se keräsi mielenkiintoiset esineensä. Hermannin kätkestähän löytyi tavaraa vaikka kuinka. Siellähän kiittelivät sulassa sovussa pojan linkkari, uusi kadonnut lusikkauistin ja paljon muuta, aina Iso-Mäkelän isännän silmälaseja myöten. Oli kadonneita pikkulusikoita, avaimia, ilmeisesti jonkun autonkin avaimet ja kaikenlaista kiiltävää pikkuesinettä. Olutpullon kruunukorkkeja, ynnä muuta roinaa. Poika keräili tavaroita paitansa sisään, siinä ne kulkisivat mukavasti alas puusta Joutavanpäiväinen roina saisi tuki jäädä Hermannin iloksi varastoon. Tavarat alkoivat olla jo paidan sisällä ja poika valmistautui

laskeutumaan puusta, kun hän vielä vilkaisi pesän pohjalle jääneeseen roinakasaan, jokin siellä kiinnitti pojan huomion. Kallanvärysten korkkien joukossa oli jotakin omituisen muotoista, jota pitäisi tarkastella lähemmin. Poika hämmenteli kasaa sormellaan, sieltä pyörähti näkyviin sileä kultainen sormus. Poika ymmärsi, ettei tämä tietäisi hyvää Hermannille, mutta toki sormus olisi palautettava omistajalleen. Hieman myöhemmin vaari pyöritteli sormusta kädessään ja oli enemmän, kuin hämmästynyt. Tämähän oli aivan uskomatonta. Sormus oli vaarin kihlasormus, joka oli kadonnut aikoja sitten. Tokihan vaari olisi tuntenut tuon sormuksen ilman sisällä ollutta kaiverrusta : 24.6.1936. AIRA Vaari oli myöhemmin, Suomen jouduttua sotaan, jättänyt sormuksen kotiin lähtiessään rintamalle. Syyskuun 1941 oli Sepänmäen päärakennus tuhoutunut tulipalossa, ja sormus oli kadonnut silloin. Irtaimistoa oli onnistuttu pelastamaan jonkin verran, mukana lipasto, jonka laatikossa sormus oli ollut tallessa Sormusta ei kuitenkaan enää koskaan löytynyt tuon lipaston laatikoista. Nyt se sitten löytyikin Hermannin kätöksistä. Kuinka se oli sinne joutunut, ja mistä lintu sen oli löytänyt? Kysymyksiä, joihin vain Hermannin olisi voinut vastata, jos olisi osannut kertoa. Tuon sormuksen löytäminen antoi Hermannille lähes sankarilinnun suosion, ja sen entiset kujeilut painuivat unhoon. Niin kesä jatkui, ja Hermannin jatkoi kujeitaan, joita jonkin aikaa taas siedettiin jopa hieman hyväntahtoisesti.

----- Syksymmällä alkoi pojan koulu, joten harakan päivät kuluivat lähinnä odotellessa ja kukon sekä kissan kanssa pelehtiessä. Kunnes sitten ilmojen kylmetessä kukkokin kanoineen suljettiin sisätiloihin. Joka päivä pojan tullessa koulusta, istui harakka antennilla odottelemassa. Koulutaksin pysähtyessä, lintu hyppäsi siivilleen ja lensi vastaan. Keikkui sitten pojan olkapäällä tämän tallatessa kujaa kotipihaa kohti. Syyspäivät saapuivat. Pitkien, pimeiden ja lyhyiden päivien myötä Hermannin tuntui sopeutuvan oloneuvokseksi. Päivän rutiinit muodostuivat lähinnä ruokailusta, ja lyhyistä lentoretkistä parempien ilmojen aikaan. Talvi kului suuremmista maineteoista, kunnes sitten kevätauringon valo alkoi saada Hermannin taas eloa. Harakka alkoi viihtyä ulkosalla yhä kauemmin, ja yhä useammin se liittyi toisten harakoiden seuraan. Hermannin alkoi selvästi olla aikuinen harakka. Poika ei kuitenkaan osannut olla huolissaan ystävyiden jatkumisen suhteen. Hermannin tuli yleensä kutsun kuultuaan melkoisen nopeasti paikalle. Ehkä herkkupalan toivossa, ehkä pelkkää seurallisuuttaan. No, joka tapauksessa harakka oli aikuistumassa, eikä sen toiveluista, tai kujeista ollut enää juurikaan harmia. Yhteensattumaa kai, mutta juuri kun kujeiden luultiin jo vihdoinkin loppuneen, niin taas tapahtui. Naapurin naisväki oli ripustanut lakanapyykkinsä kuivumaan kevätauringon paisteeseen. Mikä olisikaan mukavampaa, kuin pujahtaa lauantai-iltana saunan jälkeen puhtaana kevätuoksuisten lakanoiden väliin nukkumaan. Iso-Mäkelä oli vedättänyt pelloilleen muhkeat lantapatterit, joita Hermannin muiden harakoiden kanssa oli innolla tutkiskellut löytääkseen tuosta mielestään herkulliselta tuoksuvasta kōnkäreestä muhkean ja maittavan aterian. Löysivät, tai eivät, mutta Hermannin myötä koko porukka sitten katsoi asiallisesti käydä astelemassa narulla kuivumassa olevien lakanoiden päällä. Tuloksena tietysti melkoiset rivit harakanvarpaita kuivumassa olleiden lakanoiden selkämyksellä. Rikos oli jo sitä luokkaa, että naapurin naisväki vaati miehiltä kovan luokan vastatoimia asiaan liittyen. Kotona poikaa kehoitettiin varautumaan Hermannin pikaiseen poistumiseen muonavahvuudesta. Poika sulki Hermannin talliin, ajatellen antaa pahimman hälyn laskeutua. Eihän harakka oikein sopeutunut pyttytuomioon, joten muutaman päivän kuluttua, kun kylän harakkakanta oli kokenut melkoista harvennusta, katsoi poika olevan riittävän turvallista päästää harakka taas lentelemään. Muutama päivä meni, kunnes poika ei koulusta palatessaan nähnytkaan harakkaansa. Kukaan muukaan ei Hermannia ollut nähnyt päivänsä aikana. Synkät aavistukset alkoivat vallata pojan mielen. Oliko Hermannin nyt vihdoinkin vedetty vastuuseen kolttosistaan,...ja viimeisen kerran. Vaari koetti lohdutella. Olihan

mahdollista, että Hermannin oli löytänyt kauniin harakkatytön ja lähtenyt tämän kanssa puuhaamaan kylälle uusia harakoita. Tai ehkä se vain oli lentänyt niin kauas, ettei enää osannut takaisin. Voisihan tietysti niinkin olla, mutta pojalla oli asiasta omat, varsin vankat käsitykset, sillä naapurin miehet olivat tunnettuja metsämiehiä, pyssyjä talosta kyllä löytyi. Kevät eteni kesää kohti, mutta Hermannin oli ja pysyi poissa. Poika hyväksyi asian vähitellen, ja yhä useammin alkoi muistella hauskoja hetkiä Hermannin seurassa. Harakan kolttoisetkin alkoivat tuntua aina vain naurettavimmilta. Puro pellon reunassa virtasi taas vuolaana, ja aurinko paistoi lämpimästi. Poika istui matalan kivenlohkareen päällä ongittelemassa lihavia kutusärkiä. Edellisen kevään muistot mielessään hän tiiraili pellon takana kasvavaa näreikköä. Nyt ei harakan pesintäpuuhista näyttänyt olevan mitään merkkiä. Virrassa lilluva koho pysähtyi ja painui uppeluksiin. Lihava, karkeapäinen särki nousi sätkytellen virrasta. No, tietysti se vei koko syötin. Poika hamusi kädellään viereltään punaista muovista matopurkkia. Ei, kuin uutta matoa vain koukkuun. Poika ravisteli purnukkaa kädessään. Ohut multakerros purkin pohjalla pyöri, mutta ensimmäistäkään matosta ei purkissa enää ollut. Hämmästyneenä poika tutki purkkia. Pitihän lieroja olla vaikka kuinka paljon vielä. Sitten leveä hymy nousi pojan kasvoille ja hän ponnahti seisomaan kivellä, alkaen katsella tarkkaavaisesti ympärilleen. ...Hermannin? mutta merkkiäkään linnusta ei näkynyt, eikä kuulunut. Kunnes hetken kuluttua pellon takaa kuusikosta kuului pirullisen rietas harakan naurunrätkätys.